

వార్తావళి

దేశీయ వార్తలు

జాంబాంబా కట్టల పల్లం సోపానము

తృతీయ, 20 త్రవ 70 మంది చనిపోయిరి.

800 గాంధీజీ 34

5

గంటూరు జైల్లో 6 శిక్ష

8

నరసాపురం జైలులో శిక్షలు ప్రధానము

8

లక్ష శిక్ష

కాశ్మీరు పొరుగుల అందోళన యొక్క 5

యొక్క, 11 వ శిక్షలకు అరెస్టు

5

తాంబూల సాంఘిక నియోజకవర్గములపట్ల

అసంతృప్తి పెట్టెను

2

దా. వి. సు. ప్రభాకర్ గారికి శిక్ష

9-10

విదేశీ వార్తలు

నకిలీ ప్రముఖ ప్రాంతీయ కాలిఫోర్నియా

5

ఇంగ్లాండులో ఇండియన్ లకు ఆందోళన

2

గారి ప్రచారము

2

సామంత్య శిక్షలు రాజీనామా

2

ఫా. వి. సు. ప్రభాకర్ గారికి శిక్ష

6

ఆంధ్రపత్రిక

1932 నవంబరు 17 వ తేదీ మంగళవారము

బొంబాయి అల్లరులు: గుణపాఠము

బొంబాయిలో జరుగుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు ఇదివరకు జరిగినవాని నన్నిటినిగూడ మించినవి. ఇంతవరకు తెలువడిన కారణము చాల స్వల్పముగ నున్నది. దీని ననుసరించి, మహమ్మదీయ లుండేకారములకు లగు గాని, హిందువులు రోషపూరితు లగు గాని తగిన కారణము కనిపించదు.

జరిగిన అమానుష చర్యల గాంధీయ సంఘములవారు మాన గ్రామిక వివేకానికి యని పిచ్చునది. తేనియెడల, టి, దుకాణముల దోచుములను ధ్వంస మొనఁపుట మున్నగు చివ, మానవత్వ పవలించుచున్న.

ము 68 గురు

ము, 778 గురికి గాయములు తగిలె ననియు, పోలీసువారు ముప్పదియొక్క నందర్బములలో కాల్చిరినియు, ఏబదియారు నందర్బములలో గృహదహనము జరిగె ననియు, 925 నందర్బములలో లూటీ జరిగె ననియు, తెలియుచున్నది. ఈ మొత్తముకన్న ను నెక్కువ దుస్సంఘటనలే జరిగియుండవచ్చును. కాని ఇట్టినిదర్బముల గాంచిన, ఎల్లరులను వివాదసంభ్రమములు గలుగకమానవు.

హిందూ మహమ్మదీ మైక్రమును బోధించుచు దానిని మిత్తమై యాచచ్చక్రిని భారపోయుచున్న నాయకులు కారాగృహములలో నిర్బంధితులై యున్నారని. ఇంకను మిగిలిన కాంగ్రెసు పక్షమువారు కలహముల నంతరింపజేయుటకు విోషముగ పాటుబడి రని, బొంబాయి ప్రత్తిలు తెలుపుచున్నవి. స్వేచ్ఛ గ ది రు గు చు న్న చాలానా మోకతాలిగారు కొంతకాలము

నుడియు, హిందువులలో పోరాటము ర్వుక జరుగునని, గగ్గోలుజెట్టుచున్నారు. వీరి ప్రకటనలకును ప్రస్తుతపు అల్లరులకును సంబంధ మున్నను, లేకున్నను, అజ్ఞానాంధకారమున నుండి, అనవసర కారణములకై ఉద్దేశకృతములగు విచక్షణ భూతావస్థలగు ప్రచారామాన్యమునకును, నుండగొడకును, ఇట్టి పాచ్చరికలు విశేషావకాశమిచ్చుట సహజము. మతావేతమును పురికొల్పుట సుగ్రహమే. కాని, దానిని సరిహద్దులలో నుంచుట మిగుల కష్టసాధ్యము. విచక్షణతో విచారించుచో, హిందూ మతము గాని, మహమ్మదీయ మతము గాని, తోడి మానవులను హింసించవలయు ననిగాని, వైసప్రాధాన్యమును భిన్నవిధముగ నలెని నందులకుగాను పీడింపవలయు నని గాని హిందూ మతమునకును మతముల మధ్య భేదమును సూచించుచున్నది. కొందరు జీవుడు పరమేశ్వరునికి రాక్షసులుగ భిన్నముగనుండు నందురు. కొందరు జీవుడు పరమేశ్వరుని రూపమును దాల్చు నందురు. మరికొందరు జీవుడు పరమేశ్వరునిలో వైక్రమునొంది, అభిన్నులుగ నుండురందురు. అట్లు మేది యయినను, జీవుడు పరమేశ్వరుని నమోపించుటకు మార్గ మేమనియే అన్నిమతములును బోధించుచున్నవి. జ్ఞాన, భక్తి, వైరాగ్యాది సాధనలను, వివిధమతములును ప్రతిపాదించుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో పరమేశ్వర పూజావిధాన మునందలి భావ్యా చిహ్నములలో కొంత భేదమున్నమాత్రాన, అట్టివారిని హింసించుట ధర్మమని, ఏమతమయినను బోధించునా? కొరారును బాగుగ నెరిచిన వారు, దానియందు అన్యమతస్థులయెడ అసహనమును జూపుటదోషమని, బోధించుటలు తెలిపెదరు. ఇటులనే ఏమార్గములద్వారా తనను భజించినను, అట్టివారిని తా ననుగ్రహించెద నని, శ్రీకృష్ణుడు బోధించియున్నాడు. ఇట్టి సందర్భములలో అసహనమునకును పోరాటమునకును తా తెలు లుండునో? మతములయొక్క విలువ, వాని సంబోధనలను ఆచరించుటయందే కలదు. కేవల భావ్యా చిహ్నములను మాత్రము ధరించి, అంతశ్శుద్ధిలేనివారు, మతావలంబులు కాజాలరు. దేశమునందీ సమయమున జరుగుచున్న పోరాటములు, చాలవరకు భావ్యాచిహ్నములనుగూర్చి పట్టుదలయు, అసహనమును గల వారిమూలముననే జరుగుచున్నవి.

ధార్మికజీవితము ననుసరించు వారును, మతములనుగూర్చి విచక్షణ జ్ఞానము గలవారను, పోరాటములకు దిగజాలరు. ఇట్టి అసహనము హిందూ దేశమునందు మాత్రమేకదా, ఇతర దేశములందు లేదా యని యడుగవచ్చును. ఇప్పటికిని నాగరిక దేశములు కొన్నింటిలో మతకలహములు చెలరేగుచున్నట్లు అపవృక్షపడ వార్తలరు దెంచుచుండును. కాని, యంతటిపూర రూపము నీకలహము లితర దేశములలో దాల్చుచున్న నిదర్బనము గన్పించదు. రంగు భేదము, పాశ్చాత్య దేశములలో వివేకరూపము దాల్చుచున్న నిదర్బనములు గలవు. అమెరికాలో అనుమానింపబడిన నీగ్రోలను బలవన్మరణమునకు లోను జేయుటయు, పెక్కు పాశ్చాత్య దేశములలో నల్లవారి సాహచర్యమును తెల్లవారేవగించుచు అసహనముజూపుటయు, సామాన్యముగ జరుగుచుండును. కాని, కొలదినంతవర్షములక్రిందటివరకు పరాధీనముగ నున్న దేశములలో,

అట్టి పరాధీనత తొలగినవరకు, మతకలహములు చెలరేగినట్లు చరిత్ర తెలుపుచున్నది. కెనడా యందుకు ప్రబలి నిదర్బనము. కెనడాలో రోమన్ క్యాథలిక్కుల మత మవలంబించు ఫ్రెంచి వారును ప్రాప్తమొంటుమతము ననుసరించు ఆంగ్ల దేశీయులును, తరుచుగ పోరాడుచుండెదవారు.

హిందూ దేశమున జరిగిన మతకలహములకన్న నెక్కువకలహములకన్న జరుగుచుండెడివి. వీనిని నివారించుటకు ఎట్టి నివారణోపాయములను సూచించినను, ఎట్టి తీవ్రనిర్బంధములను ప్రవేశపెట్టినను, ప్రయోజనకారి గాలేదు. ఉదాహరణకు గాని యధ్యక్షుక్రింద విచారణ సంఘము నియమించబడి, కెనడాలోని అశాంతికి కారణములేవి యని, విచారించెను. కెనడాదేశము పరాధీనస్థితిలో నుండునంతవరకు, ఇట్టి కలహములును, అశాంతియు దొలగవని, విచారణసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. దీనికి ప్రతీతియు ఏది? తక్షణ స్వరచిపాలనాప్రధానమే. విచారణసంఘమువారి యూహను బ్రతికేష ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించి, కెనడాకు స్వాతంత్ర్యమును మెటనే ప్రసాదించిరి. ఇది జరిగినవెంటనే సాంఘిక మతకలహములు మటుమాయమయ్యెను. పరిపాలనాపాత్యతను నిర్వహించక, చిల్లర పోరాటములతో కాలము గడపుచున్న ప్రజలు, అంతఃకలహములకు తీరలేక, తమ దృష్టిని దేశపరిపాలనా సామ్యమువైసే లగ్నముజేసిరి. కొలది కాలము క్రిందటివరకు పరాధీనముగ నుండిన ఇంగ్లాండులో స్వాతంత్ర్యము లభింపనే కలిగినవారూ జూడవచ్చును. అక్కడను, సాంఘికమతకలహములు మటుమాయమయి, ప్రజలలో ఐకమత్యము చేకూరెను.

హిందూదేశమునకు గూడ వెంటనే స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగుచో, సాంఘిక మతకలహములు దొలగి దేశభక్తియందు ఎల్లర మనములు లీనమై, మతముయొక్క నిజప్రయోజనము వెల్లడి గాగలదు. ఇంతియకాక, మూడవవారు పరిపాలించుచుండువరకు, విభజన సూత్రము ఆచరణలోనికి నచ్చుట సహజము. స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మట ప్రజలయినను, దేశసేవయొక్క యావత్కృత నెక్కువ బాగుగ గ్రహించి, అంతఃకలహములతో ప్రాద్దుబుచ్చుటకు సిగ్గుపడెదరు. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము, చిరకాలమునుండియు సాగుచున్నను, ప్రజలలో ఐకమత్యముగాని, దేశభక్తిగాని, సంఘభావముగాని పురికొల్పు జాలక పోయెనని, స్పష్టమగుచున్నది. ఇంత కాలము విదేశపరిపాలనము కొనసాగినను, ప్రజలు ఐకమత్యవశ్యకతను గ్రహించజాలకుండుట జూడ, పరాధీనత నిలిచియుండువరకు పరిస్థితులు చక్కబడవని, తేలుచున్నది. బొంబాయి అల్లరులు ముఖ్యముగ నేర్చు గుణపాఠమేమిదో గ్రహించవచ్చును. పూర్వపరిపాలనవిధానము నిలిచియుండువరకు ప్రజలలో ఐకమత్యము ప్రబలుట దుర్లభమని, తెల్లడియగుచున్నది. ఐకమత్యము నకై కృషి నలుపుచు, జాతీయభావమును వ్యాపింపజేయ గంకణము గట్టుకొనినవారు, శిక్షాపాత్రు లగుచున్నారు. ఇట్టి వారికి స్వేచ్ఛావకాశ ముండదని తెలిసిన విషయమే. ఇంతవరకు జరుగుచున్న పరిపాలనావిధానము, ప్రజలను నద్ధరించి వారియందు జాతీయతను పురికొల్పు విషయమున, పూర్తిగ విఫలత గాంచెననియు, ఇది కొనసాగినకొలదిని విభేదములు విస్తరించుచు గాని, తగ్గజాల వనియు, స్పష్టమయినది. కేవల రాష్ట్రములలో స్వాతంత్ర్యమును ప్రవేశపెట్టినను ప్రయో

జనముండదు. రాష్ట్రములోని లా-ఆర్డరుశాఖకును, కేంద్రప్రభుత్వవిధానమునకును అవినాభావసంబంధము గలదు. కేంద్రప్రభుత్వము నిరంతరముగ నిలిచియుండువరకు, రాష్ట్రములో లా-ఆర్డరులు ప్రజాభిప్రాయసారముగ నిర్వహింపబడ నిలుండదు. దీనికి దోషగ, ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములతో నూతన సంస్కరణములను ప్రారంభించుచో, సాంఘిక వైపర్యము లంతరించుటకు మార్గ ముండజాలదు. ఈనంగతిని, మధ్య రాష్ట్రములకు గవర్నరుగ కొంతకాలము బని చేసి, లోథియను కమిటీనధ్యులుగ నున్న తాంబూల ప్రత్తికాప్రతినిధిలో ముచ్చటించుచు, సాంఘికనియోజకవర్గములు తొలగింపచో, జాతీయభావము పెరుగుట అసంభవ మగుననియు, అల్ప సంఖ్యాకుల బడంబడిక, హిందూదేశమును చీల్చివేయు విధజనుననియు, ఆర్థికసేవలను అశాంతిని వృద్ధిజేసెను గాని తగ్గింపలేదనియు, మూడవ కాండుటేబిలు సమావేశము జరుగుచో లేదో చెప్పవలెదనియు, నుడివెరి ఇట్టివారికి జనించిన నిరాశ జూచిన, పూర్ణ స్వరచిపాలనమువలనగాని, సాంఘిక వైపర్యములకుగంటవన నమృతము, ఎల్లర నేటుల యావహించుచున్నదో గ్రహించవచ్చును. బొంబాయి అల్లరు లివిషయమును మరింత సుబోధకము గావించుచున్నది.

ఆంధ్రానుగారి ప్రచారము: బ్రిటీషు వైఖరి

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారు ఇంగ్లండుకు బోయినపిమ్మట, హిందూదేశముగూర్చి ఎటుల ప్రచారము జేయుచున్నారో, ప్రీతెను లండనువార్తల బట్టి గ్రహించవచ్చును. హిందూదేశమునందవలంబించబడుచున్న నిర్బంధవిధానము హైందవపరిస్థితులను ఎటులు విషమముగావించుచున్నదో ఆంధ్రానుగారు సూచించిరి. ఇక నయినను, బ్రిటీషువారు సమాధానమార్గ మవలంబించవలయునని ఆంధ్రానుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాని ఇంగ్లండునందుమాత్రము బ్రిటీషు అభిప్రాయము, విముఖత జూపుచున్నదట. ఆర్థికసేవలను ముగియగనే, మరల వివిధరాష్ట్రశాసనసభలను గూడి, ఆర్థికసేవల బోలు చట్టములను నిర్ణయించుచున్న, ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి సలహా నిచ్చుచున్నారట. దీనినిబట్టి నిర్బంధములు నింకను కొనసాగించవలయు నను కుహాహలము హైందవపాలకుల నావహించి యున్నటుల గ్రహించవచ్చును. కాని ఇట్టియేర్పాటు ఇండియా ఇంగ్లండుల సఖ్యమునకును సమాధానమునకును తీరని ప్రతిబంధకముగ నేర్పడునని, ఆంధ్రానుగారు బ్రిటీషు ప్రజలకు బోధించుచున్నారు. వీరు బ్రిటీషు ప్రముఖులగు సాంకే ప్రభువు, లాన్సుబరీ, లాయడు జార్జిగార్లను, ఇంకను గొప్ప వ్యాపలీశకులను, మతాధిపతులు మున్నగు వారిని కలసి, వారికి నిజస్థితిని తెలుపుచున్నారు. ఆంధ్రానుగారు గ్రహించిన విషయము ప్రకారము, హిందూ దేశమున ప్రజలనుభవించుచున్న కష్టములను బ్రిటీషువారు గ్రహించక, నిజస్థితిని గుర్తించజాలకున్నారట. బ్రిటీషు ప్రత్తిలి విషయమై వ్రాయుటకుగాని, వార్తలను ప్రచురించుటకు గాని, పూనుకొనలేదట. దినపత్రికలలో మాంఛెస్టరు గార్డియన్ ప్రత్తి మాత్రము ఇందుకు బూనుచున్నదని, ఆంధ్రానుగారు తెలిసి, కొని యాడిరి. ఆంధ్రానుగారు మాంఛెస్టరు,

ఆక్స్ ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జి మున్నగు విజ్ఞాన నిలయములకు బోయి, అక్కడ ప్రబోధము గలిగించుటకు యత్నించెదరు. వీరి ప్రయత్నము లెంతవరకు ఫలించునో చూడవలయును. లండను వైపున ప్రత్తికకు యార్కు ఆర్చి బిషప్సుగారును, ప్రాఫెసరు గిల్బర్టు ముర్రేగారును, సర్ ప్రాన్సిసు యంగు హాస్పెండుగారును వ్రాయుచు, మహాకవిరవీంద్రుడు పంపిన విజ్ఞప్తికి బ్రిటీషు ప్రజలందరును తోడ్పడవలయునని కోరుచు, విన్నవించిరి. మొత్తముమీద స్వల్పసంఖ్యాకులగు బ్రిటీషు ప్రముఖులు భవదేశమునకు నిర్బంధ ప్రయోగమువలన కలుగుచున్న యవమానములను గ్రహించుచు, వానిని తొలగించుకొన గోరుచున్నారనుటకు సందియములేదు. హిందూదేశ పరిపాలన బాధ్యత వహించిన కన్ఫెడరేట్ ప్రజము వారియందుమాత్రమింకను నెట్టిచలనము గలుగ లేదని ఎంచవచ్చును. కాని, బ్రిటీషు ప్రజలలో పీడితయమై భాగుగ ప్రబోధము గలిగినపిమ్మట, కన్ఫెడరేట్ ప్రజము వారియను ప్రజాభిప్రాయమునకు దోసి లొగ్గక మానరు. ఈ కారణముచేతనే తమపక్షము స్వల్పముగ నున్నను, పార్లమెంటుసభలోను, వెలుపల ను గూడ ప్రబోధము గలిగించి, హిందూ దేశవేయొక్క గౌరవిని, లాన్సుబరీగారు ఇదివరకు చాటియుండిరి. ఆంధ్రానుగారు వారు ప్రత్యక్షముగ జాతీయప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరుచజాలకున్నను, బ్రిటీషు ప్రజలలో నన్నిరకములవారిలో ప్రబోధముగలిగించి, పరోక్షముగ ప్రభుత్వమును నడుపజాలియుండురు. హిందూదేశమున సవలంబించబడుచున్న నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచు, ఆక్స్ ఫర్డ్ యూనియనుసంఘమువారు గావించిన తీర్మానముగాంచిన, విజ్ఞాననిలయములలో నిర్బంధవిధానముపట్ల ఏవగింపు ఎటులు వ్యాపించుచున్నదో గ్రహించవచ్చును. లోథియను ప్రభువుగారు తమ కడఁటి సందేశములో కాంగ్రెసు ప్రముఖులు రాజ్యాంగసంస్కరణములకు తోడ్పడవలయు నని కోరియుండిరి. ఇట్టి హెచ్చరికబట్టి, నిర్బంధములను విడనాడి, కాంగ్రెసుపక్షమువారిని విడుదలజేయుట, లోథియను ప్రభువుగారి యభిప్రయని భావించబడుచున్నది. ఇంగ్లండులో గూడ వీరి ప్రతిపాదనము గూర్చి కొందరు బ్రిటీషు ప్రాజ్ఞు లాశ బెట్టుకొని యున్నారు. కాని ఇండియా సహాయమొత్తి యగు లోథియను ప్రభువుగారు, తమవైయధికారి యగు ఇండియామంత్రి సర్ సామ్యుయల్ హోరు గారిని ప్రోద్బలపరుచగలరాయని, ప్రశ్నింపబడుచున్నది. అటులు గావించజాలనియెడల, తమ యుద్ధోగ పడవికి రాజీనామా నిచ్చి, అనమృతి తెలుపుటయే మార్గమని లోథియను ప్రభువుగారికి, ప్రాఫెసరు లాస్సీగారు సలహానిచ్చుచున్నారు. కన్ఫెడరేట్ ప్రజమువారికి లోథియను ప్రభువుగారి హెచ్చరిక కంటకముగ నున్నదట. దీనిలో సంతర్భగ్యమయిన భావములను, కన్ఫెడరేట్ ప్రజమువారు నిరసించుచున్నారు. విశ్రేష్ట వెల్లకుగారు, హిందూదేశ స్థితిగూర్చి ముచ్చటించుచు ఆత్మగౌరవము గల బ్రిటీషువారి రెవరును ప్రస్తుతదస్థితి గాంచి, మానము వహించి యూరకుండజాలరనియు, జాతీయ గౌరవమున కిది భంగకరముగనున్నదనియు, తెలిపిరి. మొత్తముమీద బ్రిటీషువారిలో ప్రాజ్ఞు లెల్లరులను, హిందూదేశస్థితి రోతబట్టించుచున్నట్లు గన్పట్టును. కాని బ్రిటీషు ప్రజల నీవిషయమై ప్రబోధించి, వారిలో హృదయపరివర్తనము గలిగించుటకు, వీరు పూనుకొందురాయను ప్రశ్న గలదు. డాక్టరు ప్రీతె

ట్టుగారింతకుముందు ఇంగ్లండులో సామాన్య ప్రబోధము గలిగించి యుండిరి. ఆంధ్రానుగారు కి సమయమున ప్రజలలో ప్రచారము నలపి, బ్రిటీషువారు తమ లోపములను సవరించుకొనుట కవకాశ మిచ్చుచున్నారు. ఇట్టి యవకాశమును బ్రిటీషు ప్రజలు చేపట్టినచో, ఆ బాధ్యత వారివైసే నిలిచియుండును. ఇంగ్లండుకు ఈసమయమున తీరనిస్వల్పము గలిగించిన వారు, పిమ్మట సశ్చాత్రాపము జెందక మానరు.

కేరళ రాష్ట్రీయసభ : నిర్బంధములు

కాంగ్రెసుసభలో పాటు రాష్ట్రీయ సభలనుగూడ జరుపు ప్రయత్న మున్నటుల, అసెంబ్లీయేటడు ప్రెస్టువార్త లిటీవల తెలిపెను. కాంగ్రెసుసమావేశము అక్రమసంఘము గానటలే, రాష్ట్రీయ సమావేశములను అక్రమ సమావేశములు గాకున్నను, ఆర్థిక సేవలక్రింద కివి రాకపోయినను, అభికారు లేదియో కితిని వీనినిగూడ నిశేధించెద రని యూహించి యుంటిమి. తుదకటులేజరిగెను. కేరళ రాష్ట్రీయసమావేశము 144 శ్లెక్కు క్రింద నిశేధించబడినను, నిరాటంకముగ ముగిసెను. కాని, సమావేశము ముగిసిన పిమ్మట, అన్యాయమును, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, ప్రతినిధులు పలువురును, అరెస్టు చేయబడిరి. ప్రతినిధులలో ముఖ్యులు నిర్బంధించబడి తదితరులు వదలి నేయ బడినటుల వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఇట్టి ఫలితము, ఇతర ప్రదేశములలో జరిగిడి రాష్ట్రీయసభలకుగూడచేకూరు నని ఎంచవచ్చును. కర్నాట రాష్ట్రీయసమావేశముగూడ త్వరలో జరుగు నని ప్రీతెస్సు వార్తలు తెలుపుచున్నది. దీనియందు పాగ్లానువారు గూడ నిర్బంధింపబడెదరునుటకు సందియములేదు. 144 శ్లెక్కు ప్రయోగముతో ఎట్టి సభలయినను, నిశేధించబడగలవు. కాని, కాంగ్రెసుసమావేశముల నీతిని అంగద్రోకి, కాంగ్రెసు అభిప్రాయము భాత్తుగ బైకి రాకుండ జేయుటవలన, పాలకులకు లాభము కన్న నష్ట మధికముగ గలదని విచిత్రమగుచున్నది. హిందూదేశాభిప్రాయము వైకి రాకుండ జేయబడుచున్నదను భావము సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది. ఇట్టి స్థితిలో ప్రవేశపెట్టబడు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కెట్టివిలువ యుండదని తెలుపనక్కరలేదు. సహకారవాదులు తమ నిస్సహాయత నిదివరకే వెల్లడిజేసియున్నారు. అశాంతికి గల నిజమగు కారణములను దొలగించక, మితవాదులను పాలకులు నిందించినమాత్రాన పరిస్థితులు చక్కబడు నను నాశ గనుపించదు. ఎంతకాల మిట్టి ఫలరహిత మగు మార్గమవలంబించబడునో చూడవలయును.

జపాను మంత్రివర్గపు రాజీనామా

జపాను ప్రధానమంత్రి వధింబడిన యనంతరము, మంత్రివర్గ మంతయు రాజీనామానిచ్చెను. కాని, రాజీనామాను జపాను చక్రవర్తి వెంటనే యంగీకరింపక, కొంతకాలము వరకు టాకామీగారు ఉద్యోగ పదవియందుండవలయు నని, కోరినటుల తెలియుచున్నది. మిలిటరీ కాన్సులువారు, యుద్ధమంత్రిస్థానమున మరియొక సేనానిని నియమించుచున్నారు. ఇకమీద పక్షాంతి తీతమగు జాతీయమంత్రివర్గ మేర్పడునని, తెలియుచున్నది. జపానులో మంత్రివర్గమునకును, మిలిటరీ అభికారులకును

విజయవాడ నగర పరిషత్ వారు...
విజయవాడ నగర పరిషత్ వారు...
విజయవాడ నగర పరిషత్ వారు...

కేరళ రాష్ట్ర సభను నిషేధించుట

రాష్ట్ర దండోరావేములు...
కేరళ రాష్ట్ర సభను నిషేధించుట...
రాష్ట్ర దండోరావేములు...

కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...

గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము...
గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము...
గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము...

కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...

మొహరంపండుగ బంధులలో 144 పెళ్లము

కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...
కలకత్తరుల సభ...

ప్రేమించి వారి పెద్ద ప్రయాణికుల స్టీమరు నడిపియు ద్రమున తగులబడుట

ఇతర స్టీమరులు సహాయము చేయుట...
ప్రేమించి వారి పెద్ద ప్రయాణికుల స్టీమరు...
ఇతర స్టీమరులు సహాయము చేయుట...

కావేరీ రాబట్టు డాలర్ గారు మరణించుట

లండన్, మే 16:—
కావేరీ రాబట్టు డాలర్ గారు మరణించుట...
లండన్, మే 16:—

బర్మాలలోని ఎన్నికదారుల జాబితాలు

జానననభా బహిష్కారవాదుల పేర్లు...
బర్మాలలోని ఎన్నికదారుల జాబితాలు...
జానననభా బహిష్కారవాదుల పేర్లు...

గవర్నరులు గవర్నరు-జనరలుగారి యింట అతిథులు

గవర్నరులు గవర్నరు-జనరలుగారి యింట అతిథులు...
గవర్నరులు గవర్నరు-జనరలుగారి యింట అతిథులు...

బొంబాయిలో హిందూముసల్మానుల అల్లరులు

మూడురోజుల అల్లరికి 70 మంది హతులైరి 773 మందికి గాయములు తగులుట...
బొంబాయిలో హిందూముసల్మానుల అల్లరులు...
మూడురోజుల అల్లరికి 70 మంది హతులైరి 773 మందికి గాయములు తగులుట...

మంగళవారం అల్లరులు

బొంబాయి, మే 17:—
మంగళవారం అల్లరులు...
బొంబాయి, మే 17:—

మూడుమారులు పోలీసు కాల్పులు

బొంబాయి, మే 17:—
మూడుమారులు పోలీసు కాల్పులు...
బొంబాయి, మే 17:—

పూర్వపురాత్రులు

మద్రాసు, మే 16:—
పూర్వపురాత్రులు...
మద్రాసు, మే 16:—

మిలిటరీ ట్రాంకులు రప్పించబడుట

బొంబాయి, మే 17:—
మిలిటరీ ట్రాంకులు రప్పించబడుట...
బొంబాయి, మే 17:—

సామంత్రము విశేషములు

బొంబాయి, మే 17:—
సామంత్రము విశేషములు...
బొంబాయి, మే 17:—

కాశ్మీర రాత్రిలు

బొంబాయి, మే 17:—
కాశ్మీర రాత్రిలు...
బొంబాయి, మే 17:—

జార్జి చక్రవర్తిగారి జన్మదినము

వైస్రాయిగారి రింటివిందులు...
జార్జి చక్రవర్తిగారి జన్మదినము...
వైస్రాయిగారి రింటివిందులు...

అఖిలభారత కార్మిక సంఘముయొక్క అధిక్షేపణదినము

బొంబాయి, మే 14:—
అఖిలభారత కార్మిక సంఘముయొక్క అధిక్షేపణదినము...
బొంబాయి, మే 14:—

ఫిల్లీలో వాయువిమానమున కపాయము

బొంబాయి, మే 17:—
ఫిల్లీలో వాయువిమానమున కపాయము...
బొంబాయి, మే 17:—

బొంబాయి ముసల్మానుల దౌర్జన్యము

బొంబాయి, మే 17:—
బొంబాయి ముసల్మానుల దౌర్జన్యము...
బొంబాయి, మే 17:—

స్వదేశీ ప్రచారము

కలకత్తాలో అరెస్టులు విడుదల...
స్వదేశీ ప్రచారము...
కలకత్తాలో అరెస్టులు విడుదల...

పంచములను అగ్రకులజులు పొందించుట

గడ్చిరోడ్డులో నిర్వహించిరి...
పంచములను అగ్రకులజులు పొందించుట...
గడ్చిరోడ్డులో నిర్వహించిరి...

పంచములను అగ్రకులజులు పొందించుట

గడ్చిరోడ్డులో నిర్వహించిరి...
పంచములను అగ్రకులజులు పొందించుట...
గడ్చిరోడ్డులో నిర్వహించిరి...

అస్పృశ్యులకు 45 వేలరూప్యముల సహాయము

సంయుక్త కార్యకర్తల ప్రభుత్వమువారు...
అస్పృశ్యులకు 45 వేలరూప్యముల సహాయము...
సంయుక్త కార్యకర్తల ప్రభుత్వమువారు...

సరిహద్దు రాష్ట్రముల శాసనసభలో తీర్మానము

ప్రతిపాదించబడునని తెలియజేయుట...
సరిహద్దు రాష్ట్రముల శాసనసభలో తీర్మానము...
ప్రతిపాదించబడునని తెలియజేయుట...

మొహరంపండుగ-పోలీసు బందోబస్తు

మొహరంపండుగ-పోలీసు బందోబస్తు...
మొహరంపండుగ-పోలీసు బందోబస్తు...

అస్పృశ్యులకు దేవాలయ ప్రవేశము

గవర్నరుగారి దేవాలయము...
అస్పృశ్యులకు దేవాలయ ప్రవేశము...
గవర్నరుగారి దేవాలయము...

62 ఇండ్లు కాలిపోయెను

వేలకొలది నష్ట మయ్యెను...
62 ఇండ్లు కాలిపోయెను...
వేలకొలది నష్ట మయ్యెను...

పత్రిక వద్ద ధరావతు కోరుట

శ్రీమతి లక్ష్మీదేవిగారిని...
పత్రిక వద్ద ధరావతు కోరుట...
శ్రీమతి లక్ష్మీదేవిగారిని...

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము

భారతదేశ ఎంప్లాయర్స్ ట్రేడింగ్ యూనియన్ ఆఫ్ కె. మన్యూగర్స్ ట్రేడింగ్ యూనియన్

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

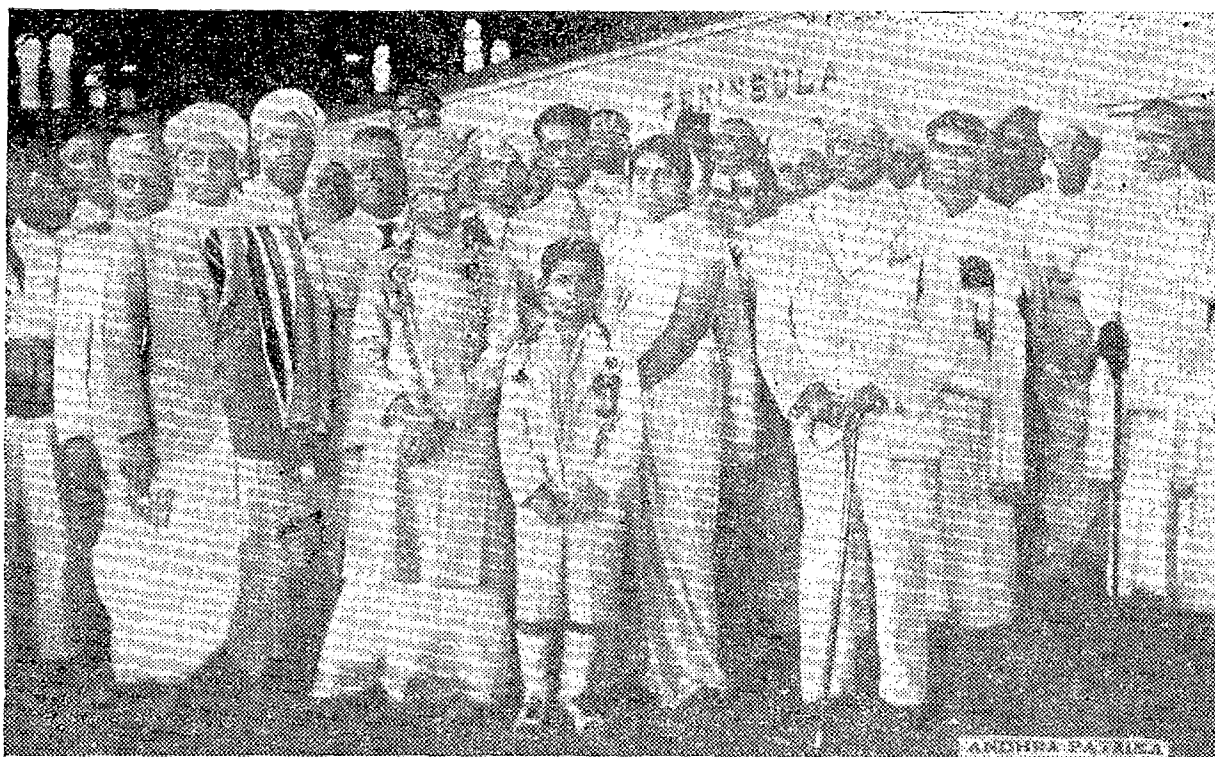
ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

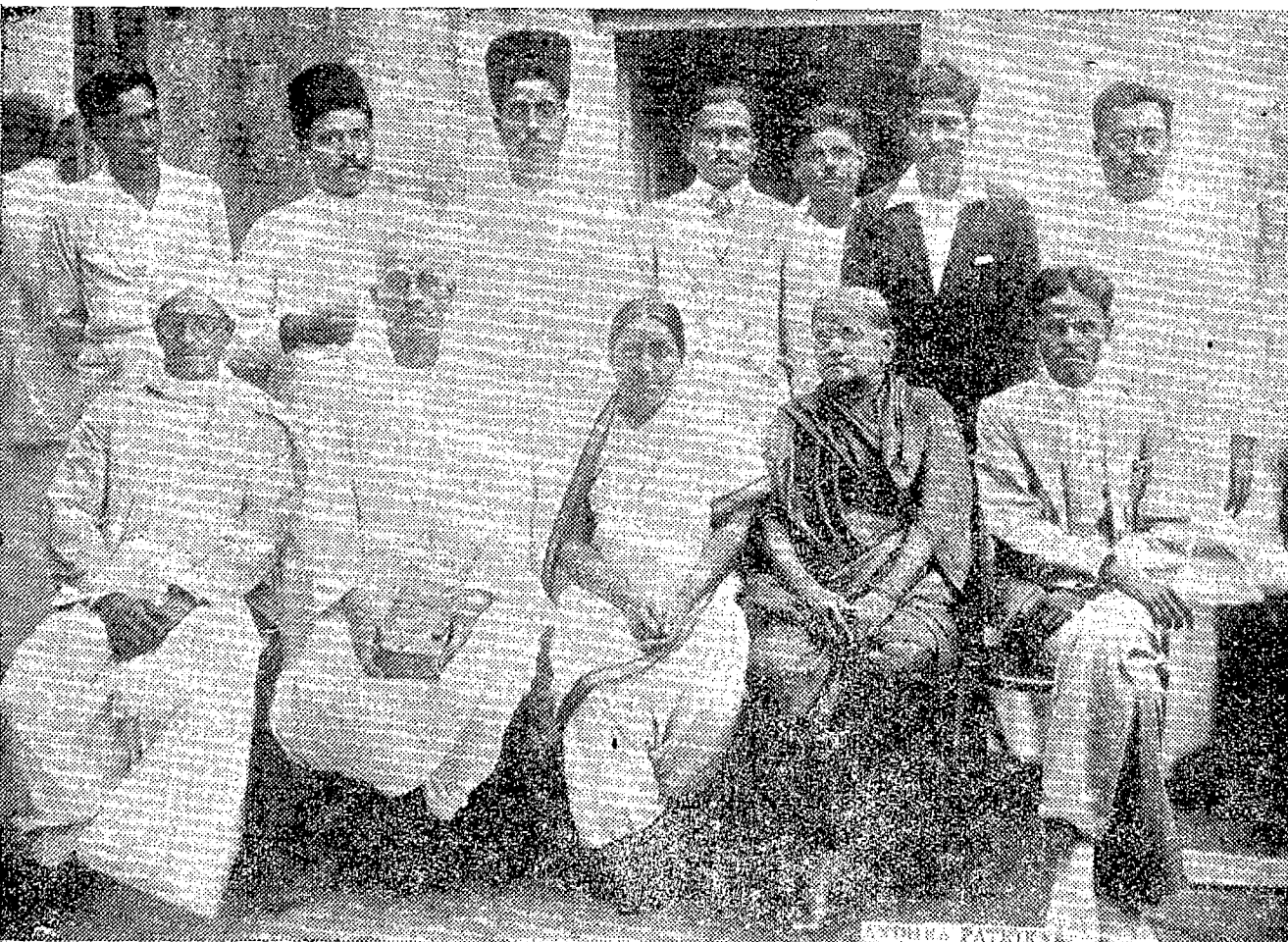
ఈ సమావేశము డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి... డైరెక్టరుగారు ఆధిపత్యము వహించి...

తిరువాంకూరు బానియరు మహారాజగారు, కుమార్తెయు ఇంగ్లాండును పోయినపుడు బాంబాయి రైల్వేలో పిక్-అప్.

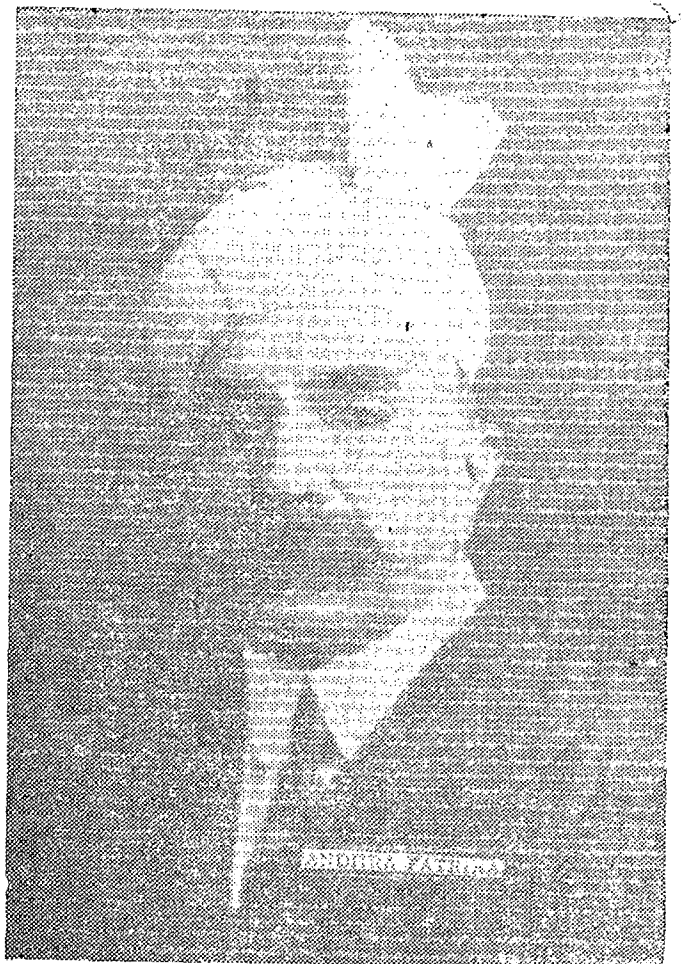
తిరువాంకూరు మహారాజగారు, వారితోపాటు, నర్ సి. సి. రామస్వామయ్యగారు మదరాసునకు వచ్చుట.

ద. ఇ. వైశ్యవంశము: పండిత సి. ఎన్. శంకరనారాయణయ్యగారు ఆదర్శనివాహము గూర్చి ఉపన్యసించి.

Advertisement for 'మే ఘన దూత' (Our Glorious Messenger) featuring a group of men and text about a meeting.

Advertisement for 'హిందీ గ్రంథములు' (Hindi Books) listing various titles and authors.

నవాబు సర్ అబ్దుల్ కవీరుంగారు: సరిహద్దురాష్ట్రపు స్థానిక నియంత్రణ.

ఓటింగు హక్కు - ఎన్నికల విధానము

జాతీయ గ్రంథముల అసభ్యులైన... ఓటింగు హక్కు - ఎన్నికల విధానము...

డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యల సుబ్రహ్మణ్యంగారి కేసు

డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యల సుబ్రహ్మణ్యంగారి కేసు... డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యల సుబ్రహ్మణ్యంగారి కేసు...

చౌకరకపు 'టాక్సీ' యంత్రములు

చౌకరకపు 'టాక్సీ' యంత్రములు... చౌకరకపు 'టాక్సీ' యంత్రములు...

ఒక పంజాబీవాని హత్య

ఒక పంజాబీవాని హత్య... ఒక పంజాబీవాని హత్య...

Advertisement for 'కర్ణ భూ ల హరి' (Karnabhoolahari) featuring a portrait and text about a book or publication.

చిత్రకళ

గ్రంథకర్త: తరికెళ్లి రామ-రావుగారు
 బి. ఏ. బి. ఎల్.

ఇది ఆంధ్ర గ్రంథమాలయందు పదుమూ-
 గ్రంథములు. ప్రాచీనకాలముండి భారత
 తమన చిత్రకళ పొందుచున్న మాస్థులు,
 పుష్పిణి, మొదలయినవియున్నాయి - ప్రాచీన
 రత్నాకరమును, జాడకాలమునాటి చిత్ర-
 కళ, ఆజంతావిధానము, భామినికళములపట్టి
 చిత్రకళ, మొగలు చిత్రకళ విధానములు, ఇ
 చిత్ర చిత్రములపై గురి, నేటి చిత్రములు మొద
 నునవారిని గూర్చిన చరిత్ర రచనలు వివేచన
 వీ గ్రంథమున చర్చింపబడినవి. ఆయాకాల
 చిత్రవిధానములు, రులపునకు త్రివర్ణ ఏక
 వర్ణ చిత్రములు నలువటి యందు గలవు. చిత్ర
 రులు, చిత్రకా జ్ఞానమువులు, చిత్రకాచీ
 నులు నగు నాంధ్రరత్నలగు రత్నక చదువ
 నీన గ్రంథము. మొద. ౧-౦-౦
 రమాల చార్జి ప్రత్యేకము
 మేనేజరు, ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
 6-7, రంబాటెట్టిని, చెన్నపురి.

ప్రతిపూరు

శ్రీపద్మ నవగ్రహ రామాయణపాఠికథా
 ద్వారా జేపము

ఈ పుస్తకము శంకరాచార్యునిచే వర్ణి
 తుండు ప్రాచీన నవగ్రహ భాగములులే ఆతి
 విమర్శగా జరపబడినవి. కష్టప్రయత్నమునాన
 ప్రాంబింది 25 గ్రహముల జరిగినవియును సహా
 చరము కాశ్యపి నగరం చెందురానునగ్రహము
 నువ్వంకుమున, కోశిలమునను రామకృష్ణయ్య
 గారు శ్రీపాద వాయిద్యమును అతిమనోహరముగా
 నుడుదెను.

ఈ గ్రాహకేంద్రము

ప్రభుత్వం యేర్పాటుచేసి, కామేశ్వరి రంగనాథుల
 కుటుంబ శ్రేష్ఠిగారి ఇంటిపద్ధతయేర్పాటుచేయబడినది.
 ఈనాటి బహు మధ్యకామ ప్రభులు యూంహు
 తగు పనికిగా యున్నది. కర్త ప్రతిభను
 ప్రభుత్వ కామేశ్వరి యోగము మొదలు ప్రారంభించి
 ప్రభుత్వ పట్టాధిపతి వరకు జరుపబడినది.
 పట్టాధిపతి వాడు ప్రభుత్వ పట్టాధిపతి పురస్కార
 పట్టాధిపతి వాడు ప్రభుత్వ పట్టాధిపతి పురస్కార

అప్పుడు ముగిసిన లోకావలంబితాను ఆది శృంగరాధి
పుష్పానుకంబితాను పుష్పలంబితాను ప్రామానానామ
మృత్యుమలతో చెప్పవలెనని శ్రీ ద్రాపధరామునిని
పట్టణ జైత్రముగా ఊరేగించిరి. కాకాలక్షేపము
వినునకు తేలకొనిది జనులు కిక్కిరిసిపోయెడిను
కా కాల తేల ప మ న న మ ముఖ్యులు కాక పుర
క ద్రక్ష శ్రేష్ఠుల పశోచము ముఖ్యుగా నందెను
మను పుర శ్రీ శ్రీ సుఖముభవితేతకర పుర
వాసము చేరి శ్రీరామ పట్టభావితము అయినను
మగుదనము ప్రాప్త్యా సరితర్కము ఒకనాడనను
నీలంబ అన్న వాసుని పట్ట పరమాన్నానలతో
చేయుదెను. నునకుని వంపదంత్రేగా నీలంబ
అన్న వాసుని చేయుదెను. ఇటువంటి కాలక్షేప
ము యిదివరకు మౌలా పురమున యెన్నడు జడగు
తేదని వహింపువలె చెప్పినవాగు. ఇటు

విని ఆత్మాగోచరమై రామచరిత్రము వర్ణించుచును
 లభ విమలంబునైనదియను ఆత్మగోప్తగా వర్ణింప
 పరమాత్మాదులతో పెట్టిన క. పెండ్లపు గారికి
 నైశ్చర్య ఫలమును శ్రీరామచంద్రుడు ఆము
 లకాశాగ్ని అప్పు విస్తర్యములు యొసగునాక.

అయ్య. సి. నారాయణసామి శాస్త్రి

నూతనవైద్యగ్రంథములు

సీమధీరశంకవల్లూషి	రూ. 1—0—0
ఆవహారికమీడిక	„ 0—8—0
ఆంగ్లేయవైద్యగ్రంథము	„ 0—8—0
కుటుంబచికిత్సాగ్రంథము	„ 0—4—0
తెలుగుమీడిక గ్రంథమునకల	„ 0—4—0

పోస్తుగూడల వగైరా నాలుక వేలు,
 కె. యు.కె. సింగ్.

పాలనూరు, (via) ఆర్మి-హి గోల్ జిల్లా.

తామర తైలము

ఎటువంటి రుచరసై నను, ఎన్ని దినములనుండి యాడినను, మామయిన మూడుపూటలను ఉపయోగించినంత నే మలనూరునుగను, యేనిదనుగనులనులను యేనిదను, ఉపయోగించునపుడు మందనెలను మందము. ధర 0-6-0. రహస్యముల ప్రత్యేకము.

లమ్మ తాంబూలంబి, ముదాను

.....శిరోజములకును, మెదటికెక్కి, మే

అని ప్రపంచఖ్యాతి గాంచిన “ కైలాస్ ”
వ్యాపారమును వృద్ధిపఱచి కాశ్మీరముగా
సెలకొల్పబడు ప్రత్యేకించి శ్రేష్ఠ తీసికాని
మంచి అగ్రావగలిగి పనిచేయుచు ఏ టెంట్లు
కావలెను.
సరిమార్చును కరుణను నిష్పత్తికముగా
నిర్ణయించుచును. పెంటు కి వరకును
గ్రాయును.
Dharamsey & Co.,
Post Box 731,
Fort, Bombay.

[illegible]

పంజీ యివ్వబడినది,
 మే 12 అలాలు
 ప్రతివోలను నిక్రయంపరుడు
 నమూనా ఉచితము—రెండవ
 తపాలబిళ్లను పంపవలెను.
 కార్మికు బ్రదర్స్, బొంబాయి న. 4 మ.